
dit is
Almelo
in 2050
Of toch niet?
Beeld gegenereerd met behulp van AI

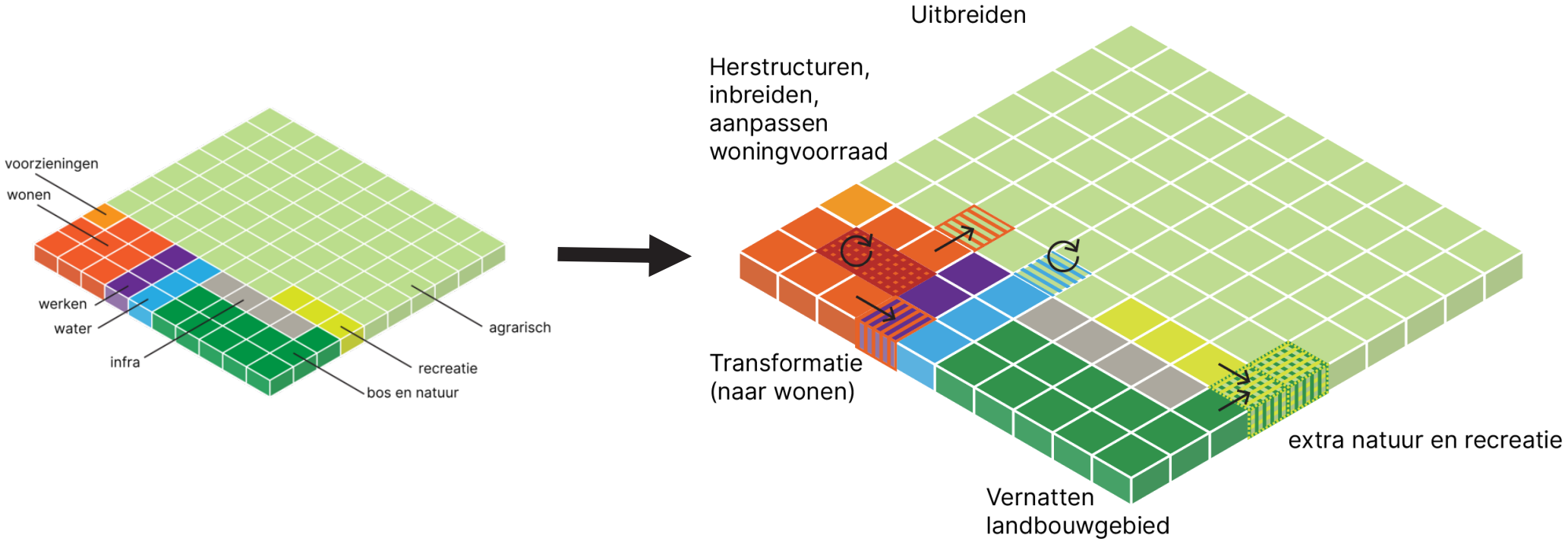

dit is
Almelo
in 2050
Of toch niet?
2050
Almelo
Beeld gegenereerd met behulp van AI

Foto van Huize Almelo kijkend richting het westen. Fotograaf Cars Bijlstra

Waarom een nieuwe omgevingsvisie?

schaalsprong; van 75.000 naar 100.000 inwoners
versterken toekomstbestendige economie
ambitie groenste stad van Twente
opgaven klimaat en energie
verbeteren sociaal economisch perspectief
...

Ontwikkelprincipes

Slim en meervoudig ruimtegebruik

Gebiedsopgaven en -kenmerken centraal

Toekomstbestendig ontwikkelen en afwentelen voorkomen

Schaalsprong = kwaliteitssprong

Kwaliteitssprong

1. **Stad in Balans / sterke wijken en dorpen**: leefbare en gedifferentieerde wijken/dorpen, voorzieningen, betaalbare woningen, gezonde leefomgeving, voorzieningen nabij, wijkaccommodaties, etc.
2. **Aantrekkelijke stedelijkheid**: stedelijke mixzone, bruisend regionaal centrum, aanbod en verblijfskwaliteit binnenstad, vergroten kleefkracht, cultureel programma (theater, music dome, cultuurkwartier Stadskade etc), onderwijs en arbeidsmarkt, etc.
3. **Onderscheidende innovatieve maakeconomie**: toekomstbestendige werklocaties / campusontwikkeling, circulaire economie, innovatiemilieus, etc.
4. **Benutten groenblauwe kwaliteiten** (‘groenste gemeente van Twente’, ‘Almelo Waterstad’): groene longen, blauwe dooradering, klimaatadaptieve leefomgeving
5. **Toekomstbestendige netwerken:** mobiliteitstransitie, Nedersaksenlijn, energietransitie, drinkwater, verbeteren verbinding oost-west, veilige

1.4 Waar werken we al aan?

We werken ook op dit moment al hard aan het Almelo, de dorpen en buitengebied van morgen. Met kleinere en grote integrale projecten en programma's, zoals onder andere:

→ **Almelo Centraal:** Rondom het station werken we aan een integrale gebiedsontwikkeling, met minimaal 1.600 nieuwe woningen en versterking van de groenstructuur, de bereikbaarheid en de verblijfskwaliteit.

→ **Integrale wijkaanpak**: We investeren samen met onze maatschappelijke partners in de bestaande wijken Kerkelanden, het Nieuwstraatkwartier, De Riet en de Ossenkoppelerhoek.

→ **Aalanderveld:** Ook ontwikkelen we een nieuwe grootschalige woningbouwlocatie Aalanderveld, waarmee we woningen bouwen niet alleen voor onze eigen samenleving, maar voor de hele regio.

→ **XL Businesspark 2:** Hier voegen we op korte termijn 75 ha extra ruimte toe voor bedrijvigheid.

→ **Aadorp en Bornerbroek:** Voor en met Aadorp en Bornerbroek gebiedsvisies opgesteld voor circa 500 tot 700 woningen, versterking van maatschappelijke voorzieningen en investeringen in een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving.

Vanuit het sociaal domein werken we daarnaast aan vier samenhangende opgaven om langjarig te kunnen sturen op een aantrekkelijke stad in balans:

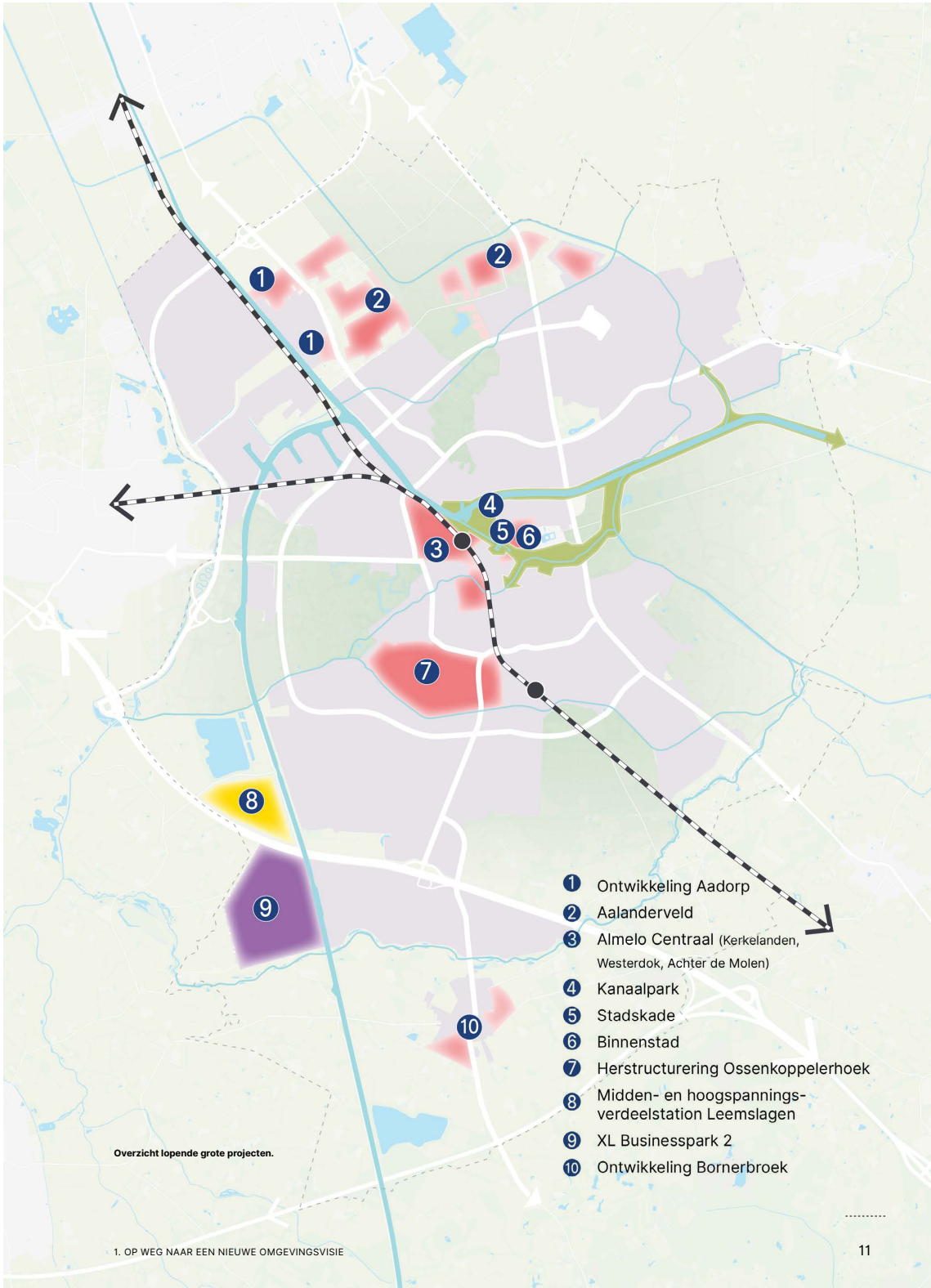
→ **Aantrekkelijk Almelo:** Aantrekkelijk Almelo richt zich op het versterken van de aantrekkingskracht van de stad: stedelijk voorzieningenniveau, de kwaliteit van de woon- en leefomgeving, veilige woon- en verblijfsmilieus, cultuur, horeca en een levendig stadscentrum. De groei van Almelo is daarbij geen doel op zich, maar een middel om onze regiofunctie te versterken en om talent aan de stad te binden.

→ **Ontwikkelend Almelo:** De Almelose economie van de toekomst vraagt om een stad waar talent zich kan ontwikkelen, waar vakmanschap wordt gewaardeerd, waar onderwijs en arbeidsmarkt goed op elkaar aansluiten en waar mensen ervoor kiezen om zich langdurig te verbinden aan Almelo. Ontwikkelend Almelo richt zich op een toekomstbestendige economische ontwikkeling, innovatie, woningbouw, onderwijs en een vitale arbeidsmarkt.

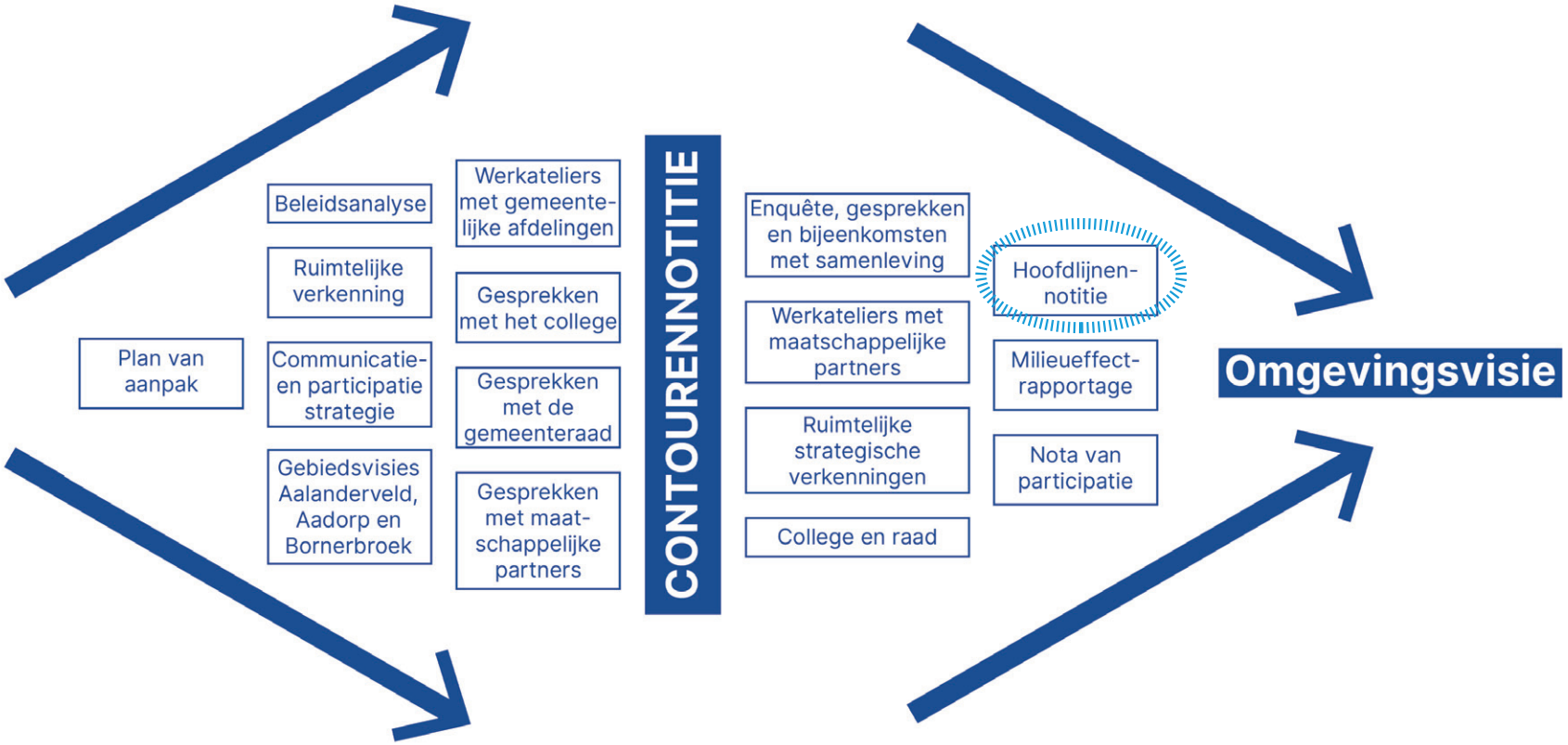
→ **Kansrijk Almelo:** Kansrijk Almelo draait om het versterken van de factoren die inwoners meer grip op hun leven geven. We sturen op onderwerpen waarop we samen met onze alliantiepartners daadwerkelijk invloed hebben: woningdifferentiatie, schulden, energiearmoede, onderwijsachterstanden, vroegsignalering, preventie en een sterke sociale basis. Herstructurering en economische groei benutten we als middel om verschillen tussen buurten te verkleinen en concentratie van achterstanden te voorkomen.

→ **Verbonden Almelo** Verbonden Almelo kent twee samenhangende ontwikkellijnen: een integrale aanpak voor veilige, verbonden en leefbare gebieden waar openbare orde, criminaliteit, ondermijning en overlast centraal staan én een gebiedsgerichte aanpak voor buurten waar veiligheid samenhangt met een stapeling van sociale, economische en fysieke kwetsbaarheden.

Op deze en vele andere lopende projecten bouwen we voort in de nieuwe omgevingsvisie. We zoeken daarbij naar de integrale verbindingen en kansen, bijvoorbeeld als het gaat om het koppelen van sociale doelen aan fysieke investeringen. Tegelijkertijd zullen we in de omgevingsvisie extra ruimte moeten vinden voor onder andere woningbouw en economie, om ook in de toekomst te kunnen blijven voorzien in de lokale en regionale behoefte.

Overzicht lopende grote projecten.

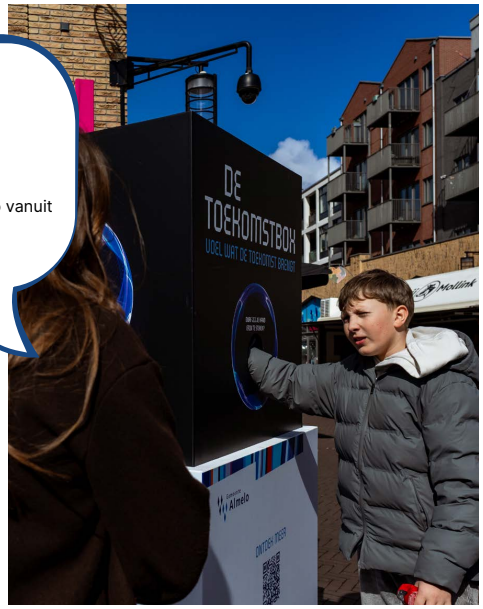
Proces Omgevingsvisie.

“Alle voorzieningen zijn dichtbij en goed aan te rijden binnen de gemeente.”

Inwoner van gemeente Almelo vanuit digitale enquête.

Stadscafé Almelo 2050 (februari 2026).

Straatgesprekken met Toekomstbox (maart 2026).

Werkatelier met stakeholders (maart 2026).

Straatgesprekken (maart 2026).

Straatgesprekken (mei 2026).

Straatgesprekken (maart 2026).

Platform Stedelijke Ontwikkeling Almelo (augustus 2026).

Straatgesprekken (maart 2026).

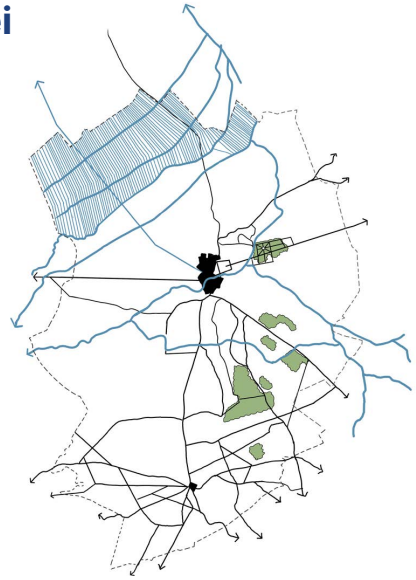
“Het sluiten van het theater en het ontbreken van een supermarkt in de binnenstad vind ik een groot gemis.”

Inwoner van gemeente Almelo vanuit digitale enquête.

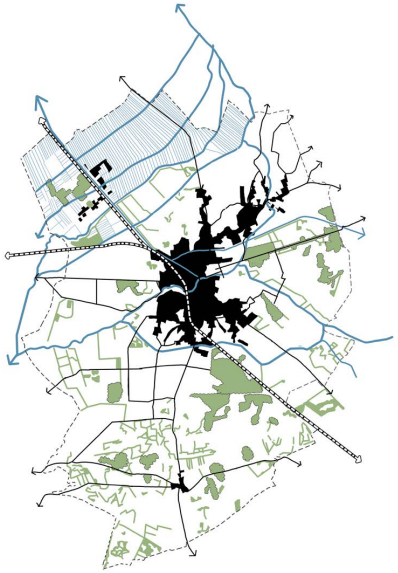
2
Dít is Almelo

We zijn trots op onze stad, dorpen en buitengebied, waar we samen wonen, werken en ontspannen. We geloven in onze unieke kwaliteiten die voortkomen uit onze geschiedenis als heerlijkheid, onze gemeenschapskracht en de daadkracht die mede is ontstaan uit ons verleden als textielstad, waarin we ondernemen, doen en maken. Onze kernkwaliteiten vormen het fundament van onze visie op de toekomst en de keuzes die we daarbij in de omgevingsvisie gaan maken.

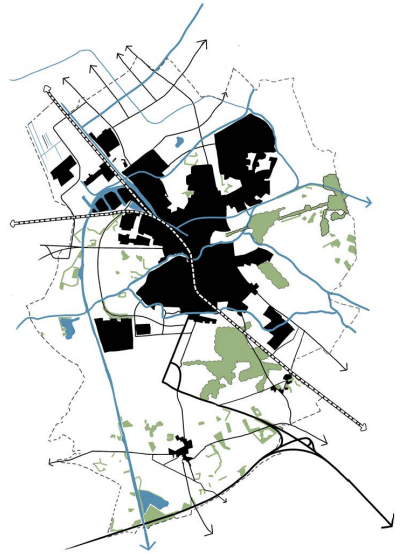
De ontwikkeling en groei van Almelo, Aadorp en Bornerbroek.

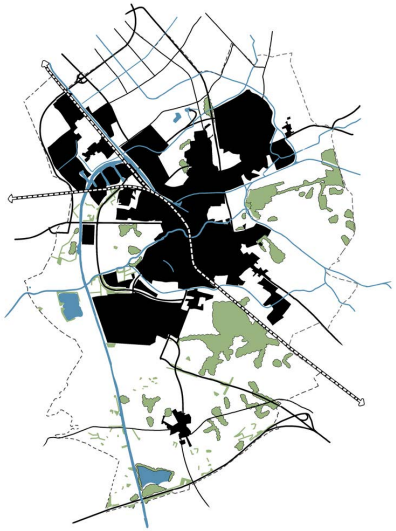
Stad Almelo ontstaat vanaf de 11e eeuw op de kruising van (water)wegen en nabij Huize Almelo (ca. 1850)

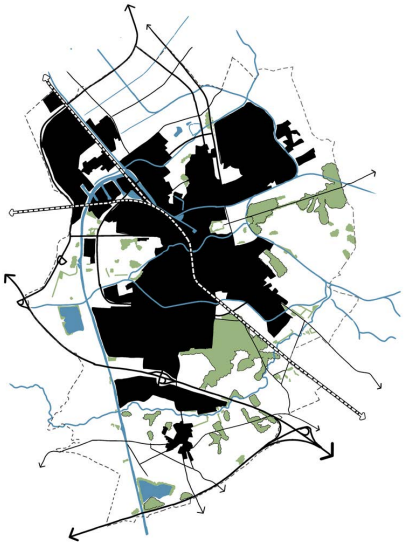
Almelo is sinds 1865 verbonden met het spoor en groeit langs linten het buitengebied in. Aadorp wordt gesticht. (ca. 1930)

Industrialisatie vergroot de stad Almelo, met de komst van de wijk Schelfhorst en de opbouw van de wijk Windmolenbroek. Bornerbroek transformeert van agrarische gemeenschap naar dorp. (ca. 1980)

Met twee grote wijkontwikkelingen Schelfhorst en Windmolenbroek groeit Almelo in Noordoost en Zuidwest richting. (ca. 2000).

Voltooiing van XL Businesspark en de aanbouw van Almelo Noordoost (ca. 2020).

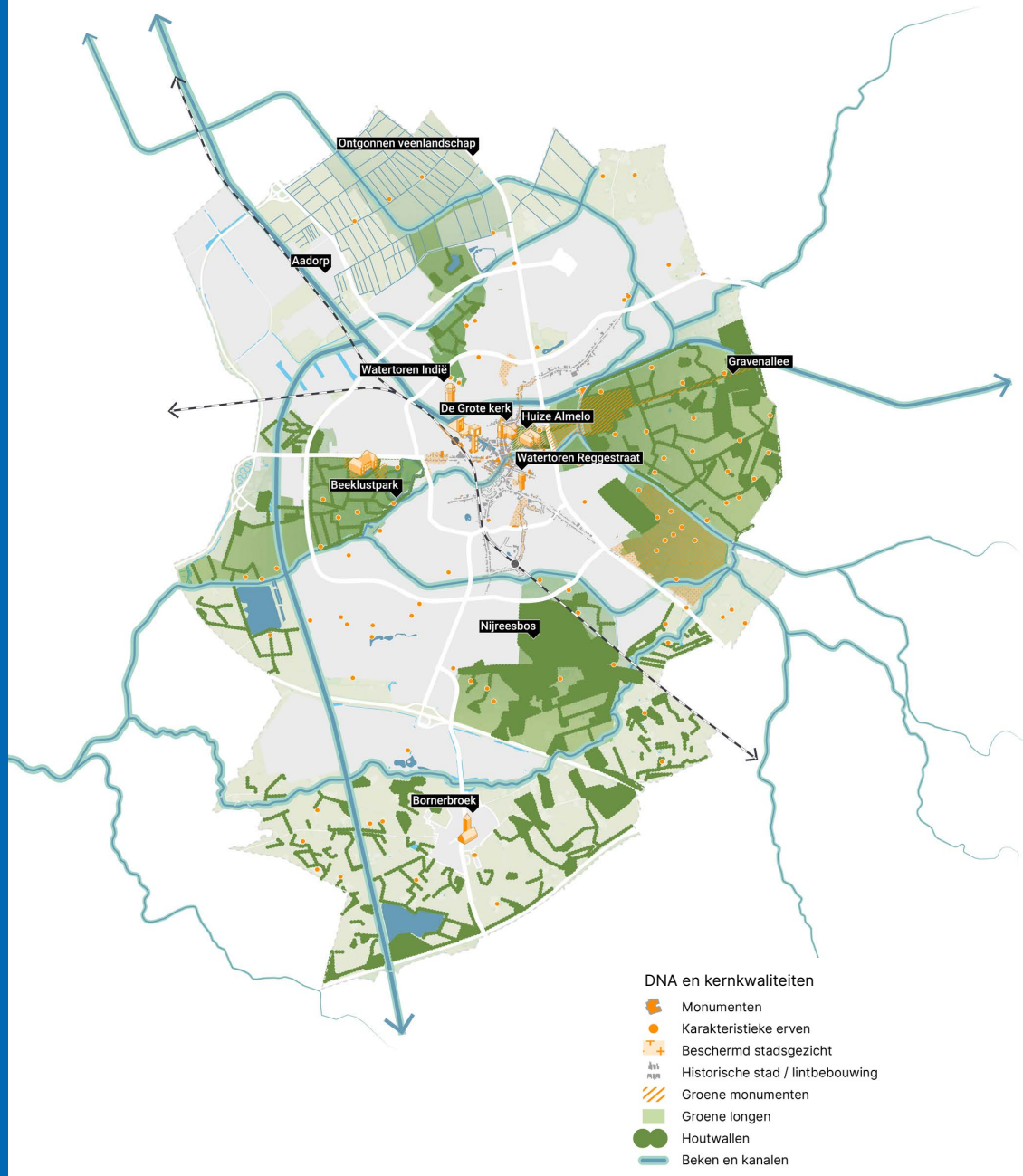
Onze rijke cultuurhistorie

Onze rijke geschiedenis is een kwaliteit die je in de stad, de dorpen en het buitengebied kunt zien en beleven. De structuur van onze binnenstad, één lange straat tussen twee poorten met water eromheen, verwijst nog altijd naar de nederzetting rondom de burcht van de heren van Almelo. Die adellijke geschiedenis maakt ons uniek in Twente. Huize Almelo, een havezate met wortels in de dertiende eeuw, ligt aan het einde van de Gravenallee, voor Almeloërs een van de mooiste plekken van de gemeente. Het Hofkeshuis in de Grotestraat herbergt een in Nederland unieke wandschildering in grisaille uit 1778. De Grote Kerk begon in 1236 als burchtkapel. Die historische bebouwing geeft het centrum de gelaagdheid die inwoners hoog waarderen.

Even herkenbaar is ons industriële verleden. Twee eeuwen textiel hebben Almelo gemaakt tot wat het is: tastbaar in en vlak tegen de binnenstad. Het fabriekscomplex van Koninklijke Ten Cate met het hoektorentje uit 1910 en de Stoomkatoenspinnerij Twenthe herinneren aan de tijd van rokende fabriekspijpen. De industrie tekende ook de rest van de stad: arbeidersbuurten en tuindorpen bij de fabrieken, aan de randen de landhuizen van de fabrikantenfamilies zoals De Bellinckhof. Inwoners noemen het Indiëterrein keer op keer als hét geslaagde voorbeeld van vernieuwing. Ons industriële verleden is geen last, maar een kwaliteit waarop we verder bouwen.

Buiten de bebouwde kom ligt onze geschiedenis in het landschap zelf. Binnen onze gemeentegrenzen kennen we verschillende landschapstypen. Van het oude hoevenlandschap tot de broekontginningen en veenontginningen met vele tientallen karakteristieke boerenerven. Het kleinschalige hoevenlandschap rondom Bornerbroek, met houtwallen, bolle essen en bochtige wegen, is een van de meest sprekende voorbeelden. In Aadorp zijn de lijnen van de veenontginning nog goed te zien, met het daarvoor aangelegde kanaal Almelo-De Haandrik als de identiteitsdrager van het dorp.

Ook het groene karakter en de groene longen van Almelo hebben grote cultuurhistorische waarde. In de noordelijke long ligt het ontgonnen veenlandschap met zijn grootschalige verkaveling, in de oostelijke long het coulisselandschap met beekdalen en grafelijke pachtboerderijen, in de westelijke long het dekzandlandschap met beken en het Beeklustpark, in de zuidelijke long het jonge ontginningslandschap rondom het Nijreesbos. De Aa, de Weezebeek, de Loolee en de Hollandergraven bepaalden ooit waar mensen zich vestigden. Zij dragen die geschiedenis en structuur nog altijd en zijn dragers van het landschap en het stedelijk systeem.

Een paar van onze ‘pareltjes’

Korenmolen de Hoop.

Westelijke groene long. Fotograaf Cars Bijlstra

Watertoren van de Stoomspinnerij Twenthe.

Gravenallee. Bron: Fietsnetwerk.nl

Huize Almelo. Fotograaf Cars Bijlstra

Het Wevershuis. Bron: Erfgoed Almelo

Bellinckhof. Bron: Historischekringalmelo.nl

3
Ons toekomstbeeld richting 2050

Wie zich in 2050 in de gemeente Almelo begeeft, ervaart een stad en dorpse gemeenschappen waar brede welvaart en noaberschap zichtbaar zijn. Dit wordt weerspiegeld in de kwaliteit van de leefomgeving, de sociale samenhang en de kansen die voor iedereen binnen bereik liggen. Op het gebied van wonen, werken en leven hebben we een kwalitatieve schaalsprong gemaakt. De groei van woningen en bedrijvigheid is hand in hand gegaan met hoogwaardige maatschappelijke voorzieningen, de energie- en mobiliteitstransitie en een beleefbaar en klimaatadaptief buitengebied. De spoorzone 2.0 van Almelo is anno 2050 de plek waar stedelijke dynamiek, groenblauwe woon- en werkmilieus en een beleefbaar landschap elkaar ontmoeten. Onze geschiedenis en identiteit zijn daarin zichtbaar en beleefbaar gebleven.

Sterke regiostad

Spoorzone 2.0
Bruisende binnenstad
Regionale banenmotor
Twents landschapspark
Regionale energievoorziening

Stad en dorpen in balans

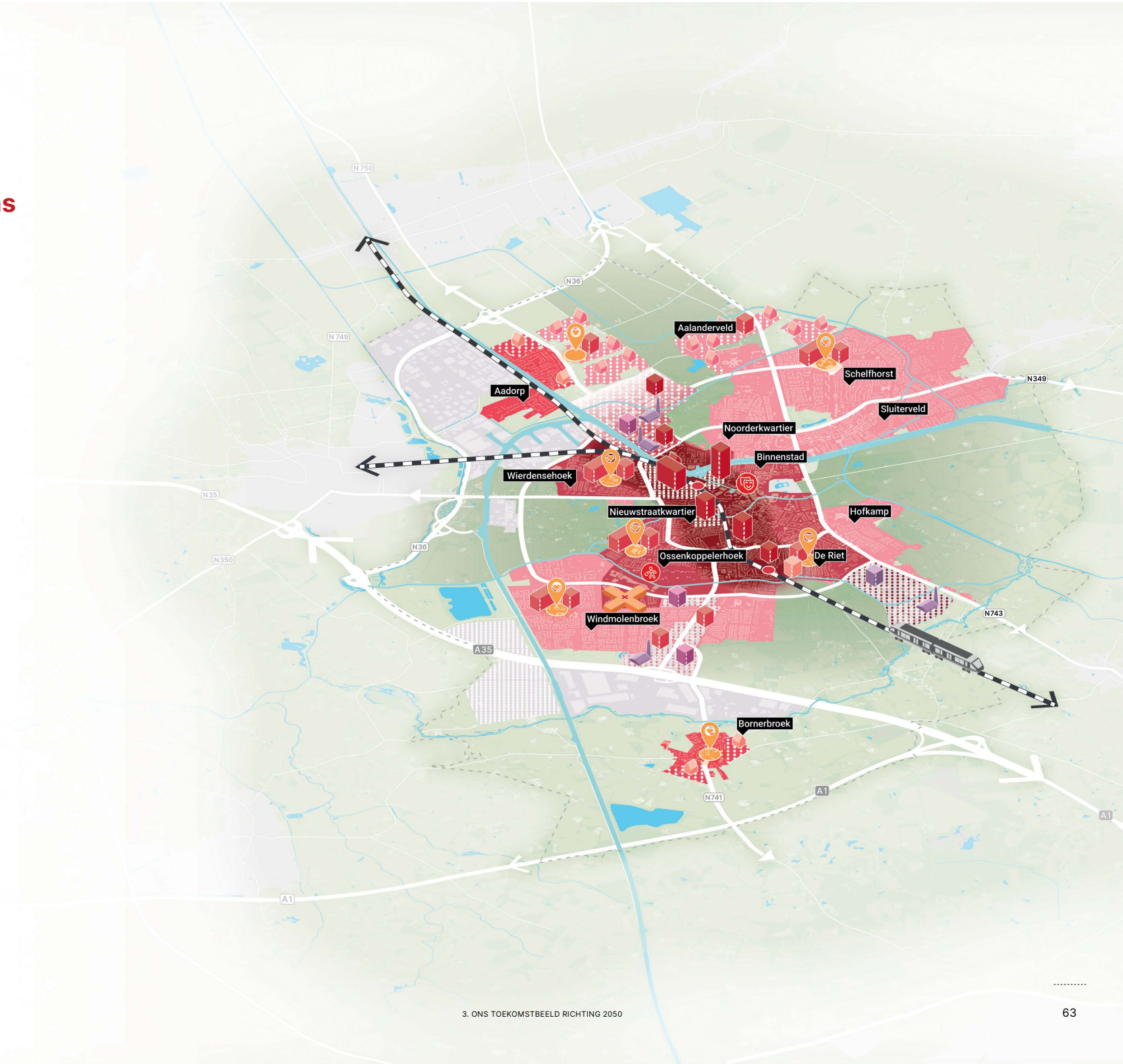
Woonmilieus
- Stedelijk woonmilieu: 50-80 won/ha
- Groenstedelijk woonmilieu: 20-50 won/ha
- Dorps woonmilieu: 15-30 won/ha

Nieuwe grootschalige woningbouw
- Almelo centraal
- Spoorzone 2.0
- Aalanderveld
- Aadorp
- Bornerbroek
- Toevoegen groenstedelijk wonen
- Toevoegen dorps
- Toevoegen stedelijk wonen
- Toevoegen woon-werkmilieus
- Zoekopgave nieuwe woonmilieus

Gemengd woon-/werkmilieu
- Bornsestraat
- Twentepoort / Dienstengebied
- Turfkade

Wijkcentra en functies
- Compact en aantrekkelijk centrum
- Wijkcentra
- Centrale sportvoorzieningen a/d Weezebeek
- Ziekenhuis vernieuwing en verdichtingslocatie
- Treinstations

- Lopende projecten

Stad en dorpen in balans

Groei naar 100.000 inwoners
We bouwen voor lokale behoefte en voor nieuwe talenten en arbeidskrachten
Een bereikbare woningmarkt
Vergroten diversiteit woningaanbod in wijken en dorpen
Clusteren van wonen en voorzieningen in wijk- en dorpsharten
Realiseren van woonzorgcirkels en woonzorgclusters
Herstructurering bestaande wijken
Slim benutten van bestaand vastgoed
Eerst investeren in de wijken die het het hardst nodig hebben
Aardgasvrije woningvoorraad
Een klimaatadaptieve inrichting
Een inclusieve openbare ruimte
Elke wijk en dorp een eigen ontmoetingsplek

Stad, dorpen en landschap herkenbaar en verweven

Groene longen

- Oostlijke groene long: Cultuurhistorisch beekdalenlandschap
- Zuidelijke groene long: Stadsbos op stuwwal
- Westelijke groene long: Lagergelegen beekdal
- Noordelijke groene long: Veenontginningslandschap

Water

- Beken
- Kanalen
- Waterbergingsgebieden en watervertragende plekken
- Waterberging op landschapssysteem (laaggelegen gebieden)

Groenambities

- Groenblauwe ritsen: beslechten barrière tussen grootschalige groenvoorzieningen
- Groene en veilige fiets/wandel routes
- Groene ruimtes die uitnodigen tot bewegen
- Kanaalpark: Groene omlijsting binnenstad
- Wijkparken
- Groene aanloopstraten wijkparken
- Kwalitatief openbaar groen rondom centrale wijkcentra
- Centrale sportvoorzieningen a/d Weezebeek
- Ecologische / luwe zones t.b.v. natuurontwikkeling (indicatief)

Erfgoed

- Monumenten
- Groene monumenten
- Beschermd stadgezicht
- Karakteristieke erven
- Historische linten

- Lopende projecten

Stad, dorpen en landschap herkenbaar verweven

Groen en blauw groeien mee
Groene longen, beken en kanalen als dragers van stedelijke groei
Groenblauwe ritsen
Water- en bodemsysteem leidend bij keuzes en inrichting
Natuurinclusief ontwikkelen
Investeren in een gezonde leefomgeving
Voorkomen van hittestress met meer bomen
Vitaal en aantrekkelijk buitengebied
Erfgoed als vertrekpunt

Innovatieve en veerkrachtige economie

Werkmilieus

- High Tech campus
- Innovation District,
- Makers en productie
- Zorg en beweging
- Stedelijke motor
- Next Tech (Innovatieve techniek en logistiek)
- Watergebonden bedrijvigheid
- Ruimte voor watergebonden bedrijvigheid
- Economische vaarroutes versterken (Grenslandroute)

Detailhandel en wijkeconomie

- Kleinschalige werkterreinen in de buurt behouden
- Winkelclusters en wijkeconomie: Ruimte voor detailhandel en wijkeconomie in lage milieuzoneringen voor gemengd milieu

Zoektocht nieuwe werkterreinen

- Ontwikkeling XL Businesspark 2
- Zoekopgave nieuwe werklocaties

Transformatie werkterreinen

- Verdichting van bestaande werkterreinen
- Zoektocht transformatie naar gemengd werk-/woongebied

Maatschappelijke functies

- Zorgcluster
- Onderwijs
- Centrale sportvoorziening aan de Weezebeek

Recreatieve economie

- Bruisende binnenstad
- Ruimte voor evenementen in de stad

Landbouw

- Landbouwgebied met generieke opgaven
- Landbouwgebied met gebiedsspecifieke opgaven en kansen voor water, klimaat en natuur
- Lopende projecten

Innovatieve maakstad

Ruimte voor de maakstad
Zorgvuldig met de schaarse ruimte
Sterke clusters met heldere profielen
Intensivering bestaande werklocaties
Nieuwe woon-werklocaties
We creeeren 145 hectare extra ruimte
Toekomstbestendige bedrijventerreinen
Een sterk regionaal ziekenhuis
Ruimte voor havengebonden bedrijvigheid
Ruimte voor de wijkeconomie
Facilitairen circulaire economie
Versterken kleefkracht voor behoud van Twents talent
Doorontwikkelen van de Spoorzone
Ruimte voor de landbouwtransitie

Optimaal verbonden met robuuste netwerken

Energie

- Warmtenet tot 2030 (stadswarmte)
- Warmtenet ziekenhuis
- Focusgebieden verduurzaming om energiearmoede tegen te gaan
- Zoekgebied windmolens (ATT gebied)
- Voorsorteren op een waterstofbackbone
- Kans voor een SMR (Small Modular Reactor)
- Zon-op-dak bij bedrijventerreinen (als economisch verdienmodel)
- Nieuw hoogspanningsstation Leemslagen
- Waterstofhub (Twenterand)

Mobiliteit

- Hoofdroutes fietsnetwerk
- Snelfietsroute F35
- Ontwikkeling stationsomgeving en verbeteren HUB-functie
- HUBS
- Zoekgebied ongelijkvloerse kruisingen
- Hoofdas bus
- Verkenning nieuwe OV verbinding
- Zonering autoverkeer (ABC)
- Hoofdontsluiting (A35-N36) toekomstig bereikbaar vanuit de regio
- Hoofdwegen bereikbare stad Almelo (50 km/h)

- Lopende projecten

Optimaal verbonden met robuuste netwerken

STOMP als ordenings- en inrichtingsprincipe
Een nieuwe mobiliteitsbalans in de stad
(Nieuwe) werklocaties optimaal bereikbaar
Stimuleren gezonde mobiliteit
Een toegankelijk en recreatief netwerk
Versterken regionale bereikbaarheid
Robuuste energie- en drinkwaterinfrastructuur

3.1 Stad en dorpen in balans

3.2 Stad, dorpen en landschap herkenbaar en verweven

3.3 Innovatieve maakstad

3.4 Optimaal verbonden met robuuste netwerken

Welke aandachtspunten geeft de Raad mee bij de nadere uitwerking van de hoofdlijnennotitie naar concept-omgevingsvisie?

Als het gaat om de kernambities van Almelo;

Sterke regiostad

Stad en dorpen in Balans

Stad, dorpen en landschap herkenbaar verweven

Innovatie maakstad

Optimaal verbonden met robuuste netwerken